

Utdannings- og forskningskomiteen

Vår dato: 21.01.2020
Deres dato: 21.01.2020
Vår referanse: xxx/2020 - EL
Deres referanse: Deres ref

Høringsinnspill fra NHO Mat og Drikke 28. januar om Tett på - tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO (Meld. St. 6 2019-2020).

Mat, drikke- og bionæringen er Norges største fastlandsindustri, med over 2100 bedrifter og ca. 50 000 sysselsatte. NHO Mat og Drikke er en medlemsstyrt og partipolitisk uavhengig arbeidsgiver- og næringspolitisk organisasjon for bedrifter i mat-, drikke- og bionæringen.

Stortingsmeldingen legger til grunn at alle barn og unge skal oppleve å lære, leke og føle på mestring. Barnehage og skole skal tenne gnisten som trengs for at barn og unge skal utvikle seg og lære, få et godt liv og bli godt rustet til utdanning og jobb.

Dette er NHO Mat og Drikke selvfølgelig enig i, men vi er bekymret over at disse gode intensjonene ikke følges opp i meldingen med flere og bedre eksempler på en mer praktisk undervisning og pedagogikk, noe vi vil begrunne i følgende:

I Stortingsmelding 28. (2015–2016), Fag – Fordypning – Forståelse, ble behovet for å styrke de praktisk-estetiske fagene vektlagt. Partene i arbeidslivet fremhevet både ved innspill i forkant og i høringsprosessen behovet for å styrke særlig håndverket i skolen, i kombinasjon med teknologi.

Ludviksenutvalget fremhevet også i sin NOU 2015:8 at "Praktiske ferdigheter har stor verdi i skolen, i arbeidslivet og i hverdagslivet, og det ligger et potensial i at elevene lærer å anvende kunnskaper og ferdigheter praktisk i mange fag."

En mer praktisk undervisning i grunnskolen er også en grunnleggende intensjon i *fagformyelsen*. NHO Mat og Drikke mener det er viktig at denne intensjonen følges opp også i denne meldingen.

I dag velger ca. 50 prosent av elevene i grunnskolen yrkesfag på videregående skole. Det er avgjørende for samfunnets kompetansebehov at dette forholdstallet opprettholdes. Spørsmålet er om dagens grunnskole legger nok til rette for at halvparten av kullet skal kunne velge yrkesfag. Vi mener svaret er nei, og at skolen i dag er for fokusert på teori løsrevet fra praksis.

Grunnskolen er på mange måter en forberedelse til først og fremst studieforbereende programområder i videregående opplæring. Det ser vi gjennom definisjonen av hva som anses som grunnleggende ferdigheter eller basisferdigheter, nedprioriteringen av praktiske fag, og ved at basisfagene i seg selv ikke knyttes nok til praktisk utførelse for å styrke forståelsen og se teorien i sammenheng gjennom konkret anvendelse og måloppnåelse.

NHO Mat og Drikke merker seg at man i meldingen ikke nevner et så viktig fag for livsmestring, kost og ernæring hos barna som faget "Mat og Helse". Dette gir etter vår mening et uheldig signal til skoleeiere og skoleledere som skal prioritere innenfor et stramt tids- og økonomibudsjett.

Med økt fokus på moderne teknologi kan noen forledes til å tro at håndverksmessige ferdigheter, eller mekanisk og fysisk utøvelse på materialer ved bruk av klassiske manuelle verktøy, ikke lenger er viktig kunnskap. Vi mener at man må se på mekanisk utøvelse og bruk av moderne teknologi i sammenheng.

NHO-fellesskapet har tidligere foreslått at man i større grad bør bygge undervisningen rundt skoleverkstedet. Vi mener dette er fornuftig, og at alle grunnskoler bør utstyres med et skoleverksted.

Praktiske ferdigheter er likevel noe langt mer enn en forberedelse til yrkesfag. De er en viktig bestanddel av allmenndannelsen uansett senere studie- og yrkesvalg.

Barn finner glede og mestringfølelse i å skape noe konkret, og håndverk bidrar til dette. Koblingen mellom teori og praksis er dessuten viktig for alle fag. En mer praktisk undervisning har vist seg også å løfte de teoristerke elevene, også denne elevgruppen profiterer på en mer praktisk tilnærming i undervisningen. For mer praktisk anlagte elever kan en arena hvor disse får følge mestring være avgjørende for en god skolehverdag.

Praktisk læring kan sørge for at flere kommer gjennom skoleløpet og hindre utenforskap.

Vennlig hilsen
NHO Mat og Drikke

Terje Sletnes
Direktør for analyse og politikk

Espen Lynghaug
Spesialrådgiver